

Pedagogisch werkplan Nemo

Onderdeel van het pedagogisch beleidsplan SKPR

Stichting Katholieke Peuteropvang Rotterdam

Oktober 2025

Inhoud

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Verantwoorde dagopvang	4
1.1 Emotionele veiligheid	4
1.2 Persoonlijke competentie	5
1.2.1 Gezonde levensstijl	6
1.3 Sociale competentie	6
1.4 Morele competentie	7
Hoofdstuk 2 Organisatie en voorschoolse educatie	8
2.1 Dagprogramma	8
2.2 Groepsgrootte	9
2.2.1 Stamgroepen	9
2.2.2 Activiteiten buiten de stamgroep	9
2.3 Wenbeleid	10
2.4 VE-programma	10
2.5 Speelleeromgeving	12
2.6 De ontwikkelingsgebieden	13
2.7 Kindvolgsysteem	15
2.8 Samenwerking met ouders	16

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van het kindercentrum Nemo behorende bij de Mr. Van Eijckschool, als onderdeel van het pedagogisch beleidsplan van de SKPR. In het pedagogisch beleidsplan staat de visie en werkwijze van de SKPR. Het geldt voor alle locaties en beschrijft waar we als organisatie voor staan. Daarnaast heeft elke locatie afzonderlijk een pedagogisch werkplan waarin voor ouders en medewerkers wordt beschreven op welke wijze het beleid in de praktijk toegepast wordt. Tezamen met het pedagogisch beleidsplan vormt dit het pedagogisch beleid voor ons kindercentrum.

Het werkplan wordt evenals het pedagogisch beleidsplan van de SKPR actueel gehouden. De uitvoering van het plan wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Indien er omstandigheden op ons kindercentrum veranderen, wordt het plan ook tussentijds aangepast.

Bij kindercentrum Nemo, wordt opvang verzorgd voor kinderen van 2 - 4 jaar.

Hoofdstuk 1 Verantwoorde dagopvang

In dit hoofdstuk wordt specifieke informatie weergegeven over een aantal zaken die worden beschreven in het pedagogisch beleidsplan van de SKPR. U leest hier hoe er vorm wordt gegeven aan de emotionele veiligheid; persoonlijke competentie; sociale competentie en morele competentie. De informatie die hierin beschreven wordt is aanvullend op de basis die beschreven is in het pedagogisch beleidsplan en sluit aan bij onze visie 'Wie je ook bent, je hoort erbij!'.

1.1 Emotionele veiligheid

Onze (jonge) kind professionals dragen op verschillende manieren bij aan het creëren van een veilige omgeving voor kinderen. Op de eerste plaats zorgen wij voor een fysieke veiligheid, zoals beschreven in ons beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast is emotionele veiligheid van groot belang. Het is essentieel dat kinderen zich zowel in de groep als bij de (jonge) kind professionals emotioneel veilig voelen. Wanneer kinderen zich emotioneel veilig voelen, ontstaat er ruimte voor hun ontwikkeling. Dit gevoel van veiligheid biedt kinderen de mogelijkheid om te spelen, contact te maken met andere kinderen en nieuwe ontdekkingen te doen. Het stelt hen in staat om te experimenteren en zich verder te ontwikkelen.

De (jonge) kind professional is een vertrouwde volwassene die sensitief en responsief handelt. Dit wordt zichtbaar doordat zij:

- oprechte aandacht en betrokkenheid tonen bij ieder kind.
- zorgen voor een veilige sfeer waarin kinderen zich gezien en gehoord voelen.
- bouwen aan een vertrouwensband, onder andere door het herkennen en benoemen van emoties, troost bieden en beschikbaar zijn bij spanning.
- interacties tussen kinderen positief en eerlijk begeleiden, met oog voor het versterken van sociale vaardigheden.

Interactievaardigheden

De zes interactievaardigheden (sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie, structureren en grenzen stellen, praten en uitleggen, ontwikkeling stimuleren, begeleiden van interacties tussen kinderen) zijn zichtbaar in het dagelijks handelen:

- Sensitieve responsiviteit: de jonge kind professional speelt in op signalen en emoties van kinderen, bijvoorbeeld door troost te bieden bij verdriet of enthousiasme te delen bij een ontdekking.
- Respect voor autonomie: kinderen krijgen keuzes aangeboden en worden aangemoedigd om zelf dingen te proberen.
- Structureren en grenzen stellen: regels zijn helder en consequent, waardoor kinderen weten wat er van hen verwacht wordt.
- Praten en uitleggen: taal wordt rijk gebruikt, jonge kind professionals benoemen handelingen, gevoelens en situaties, wat taalontwikkeling en begrip bevordert.
- Ontwikkeling stimuleren: door het aanbieden van uitdagende spelmaterialen, vragen stellen, en ruimte geven voor spel.

- Begeleiden van interacties: de jonge kind professional moedigt samenspel aan en helpt bij het oplossen van conflicten, waarbij sociale vaardigheden worden versterkt.

Zone van de naaste ontwikkeling

De zone van de naaste ontwikkeling (ZNO) wordt actief gestimuleerd doordat de jonge kind professional:

- Activiteiten aanbiedt die net boven het huidige niveau van het kind liggen, waarbij ondersteuning wordt geboden om verder te groeien.
- Inzet op scaffolding, zoals het voordoen, samen doen en daarna zelfstandig laten uitvoeren van handelingen of opdrachten.
- Gericht observeert waar een kind staat in zijn ontwikkeling, en hier passende begeleiding of verrijking op afstemt.
- Stimulerende vragen stelt, meedoet in het spel en zo het spelniveau verhoogt en verdiept.

Door deze combinatie van structuur, warme betrokkenheid en gerichte stimulering, zorgen de (jonge) kind professionals ervoor dat kinderen zich veilig voelen, zich optimaal kunnen ontwikkelen en zich gewaardeerd en competent ervaren binnen het kindercentrum.

1.2 Persoonlijke competentie

Wij zien kinderen als levenskunstenaars: iemand die van betekenis is voor de ander en om kan gaan met voorspoed en tegenslag. Door kinderen steeds meer vrijheid en ruimte te geven om zelf dingen te ontdekken en zelfstandig te ondernemen wordt het zelfvertrouwen gestimuleerd. Vanuit dit zelfvertrouwen leren zij verantwoordelijkheid te nemen, zowel voor zichzelf als voor anderen en de omgeving.

Op het kindercentrum leren kinderen van 2 tot 4 jaar spelenderwijs om verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf, voor anderen en voor de omgeving. Dit gebeurt op een manier die past bij hun leeftijd en ontwikkelingsfase. De (jonge) kind professionals begeleiden dit proces met geduld, positieve voorbeelden en herhaling, zodat kinderen geleidelijk vaardigheden en verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkelen.

Verantwoordelijkheid voor zichzelf

Kinderen worden gestimuleerd om steeds meer dingen zelf te doen. Dit wordt bijvoorbeeld zichtbaar doordat kinderen zelf de jas aantrekken of proberen dit eerst zelf, en vervolgens helpt de (jonge) kind professional eventueel helpt. Tijdens eetmomenten smeren kinderen zelf hun boterham.

Verantwoordelijkheid voor de anderen

Er wordt veel aandacht besteed aan sociale ontwikkeling en het leren zorgen voor elkaar: Kinderen troosten elkaar, bijvoorbeeld door een knuffel te geven als een ander verdrietig is. In conflictsituaties worden kinderen begeleid om hun gevoelens te benoemen en samen tot een oplossing te komen. De (jonge) kind professional benoemt positief gedrag ("Wat lief dat je haar helpt met haar schoen!") en geeft kinderen zo waardering en

erkenning voor hun zorgzaamheid.

Verantwoordelijkheid voor de omgeving

Kinderen leren dat ze deel uitmaken van een groep en een omgeving waar ze goed voor mogen zorgen. Zo stimuleren we dat opruimen iets is dat we samen doen: kinderen weten na het spelen dat alles teruggaat op z'n plek en vinden dat vaak zelfs leuk door een lied of opruimspel. Ze worden betrokken bij het netjes houden van de groep, bijvoorbeeld door papiertjes in de prullenbak te gooien. Door deze dagelijkse, herkenbare situaties leren kinderen op jonge leeftijd dat zij invloed hebben op hun eigen handelen en op de sfeer en netheid in hun omgeving. Ze ontwikkelen zelfvertrouwen, sociale verantwoordelijkheid en een positieve houding ten opzichte van hun leefwereld. De (jonge) kind professional begeleidt dit proces door voor te doen, te benoemen, aan te moedigen en ruimte te geven voor initiatief.

1.2.1 Gezonde levensstijl

Bewegen gebeurt natuurlijk niet alleen buiten, maar ook binnen. Naast genoeg bewegen is gezond eten en drinken een factor die bijdraagt aan de gezondheid.

Binnen onze dagelijkse routine hanteren wij vaste eet- en drinkmomenten, afgestemd op de behoeften van de kinderen en ter bevordering van een voorspelbare dagritme. In de ochtend drinken en eten we gezamenlijk rond 10.15 uur. Dit moment wordt benut om samen aan tafel te zitten, te genieten van een gezonde snack, en sociale interactie te stimuleren. De lunch vindt plaats om 11.30 uur. Deze wordt door de locatie verzorgd. Tijdens de lunch eten we gezamenlijk in een rustige en uitnodigende sfeer. We hechten waarde aan gezonde voeding en stimuleren een gevarieerd en evenwichtig eetpatroon. De kinderen drinken gedurende de dag water uit een glas. Dit bevordert zowel een gezonde drankkeuze als de ontwikkeling van motorische vaardigheden. Ouders wordt gevraagd om hun kind dagelijks fruit of groente mee te geven voor het ochtendmoment. Hiermee bieden we de kinderen een gezonde start van de dag en sluiten we aan bij het beleid rondom gezonde voeding.

1.3 Sociale competentie

Binnen onze kindercentra is het een grote meerwaarde dat kinderen zich in een groep bewegen. Hier maken ze samen plezier, werken ze samen, helpen ze elkaar en leren ze van en met elkaar. Dit bevordert de verbondenheid en het respect tussen kinderen. We zorgen voor een omgeving waarin kinderen zich veilig voelen om deze vaardigheden te oefenen en te ontwikkelen, en waarbij ze leren dat iedereen gelijkwaardig is en recht heeft op een stem.

Op de groep wordt dagelijks gewerkt aan het versterken van sociale vaardigheden zoals delen, samenwerken, op je beurt wachten en omgaan met emoties. De (jonge) kind professionals begeleiden kinderen actief tijdens deze momenten door gewenst gedrag te benoemen, gevoelens te verwoorden en positieve interactie te stimuleren.

In spel en gezamenlijke activiteiten wordt onderlinge betrokkenheid bevorderd, waarbij kinderen leren rekening te houden met elkaar. We creëren een veilige en respectvolle omgeving waarin kinderen zelfvertrouwen en sociaal bewustzijn kunnen ontwikkelen.

1.4 Morele competentie

We bevorderen de ontwikkeling van morele competentie bij kinderen door hen te helpen respectvolle keuzes te maken en de gevolgen van hun gedrag te begrijpen. We moedigen kinderen aan om zorgzaam en rechtvaardig met elkaar om te gaan. Door zelf het goede voorbeeld te geven en kinderen actief te betrekken bij het bespreken van morele dilemma's, leren zij verschillende standpunten te begrijpen en met elkaar in gesprek te gaan.

Binnen de groep besteden we aandacht aan het ontwikkelen van moreel besef. Kinderen leren het verschil tussen goed en fout, eerlijkheid, en zorg voor elkaar. De (jonge) kind professionals geven hierin het goede voorbeeld en bespreken op kindniveau situaties waarin keuzes en gevolgen een rol spelen. Zo bouwen kinderen stap voor stap aan een gevoel van verantwoordelijkheid en rechtvaardigheid.

Hoofdstuk 2 Organisatie en voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk wordt specifieke informatie beschreven over de organisatie van het kindercentrum.

2.1 Dagprogramma

Op de groep hanteren we een dagindeling, welke op de groep inzichtelijk is. Dit is een richtlijn voor de kinderen en de (jonge) kind professionals. De kinderen herkennen het ritme van de dag, wat veiligheid en structuur biedt. Tegelijkertijd biedt de planning ook ruimte om, indien nodig, hiervan af te wijken. Dit kan voorkomen bij bijzondere activiteiten of als de groep hierom vraagt. Hierbij blijft de emotionele veiligheid van de kinderen voorop staan.

We werken volgens een vast dagritme; dit biedt de kinderen houvast en duidelijkheid. Het dagritme is zichtbaar gemaakt door middel van kaarten die in de klas ophangen. Op deze manier is het voor kinderen ook visueel wanneer ze wat gaan doen op een dag. Een dag ziet er als volgt uit:

Dagprogramma Nemo
Inloop
Grote kring
Vrij spel in de hoeken
Fruit moment
Kinderen verschoenen en toiletbezoek
Buitenspelen
Handen wassen, tafels dekken met de kinderen
Lunch en gezamenlijk afruimen
Kinderen zonder indicatie Extra spelen en leren worden opgehaald
Kinderen verschoenen en toiletbezoek
Activiteit: logo 3000 / boekjes lezen / knutselen
Buiten spelen/gymzaal
Dagafsluiting

2.2 Groepsgrootte

Op onze locatie werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van (jonge) kind professionals. We hebben drie stamgroepen; Zeepaardjes, Schildpadjes en de Dolfijntjes. Een stamgroep is een vaste groep kinderen met een eigen stamgroepruimte. Aan een stamgroep zijn vaste (jonge) kind professionals gekoppeld.

De groepstijden zijn van 08.30 tot 12.30 uur. De (jonge) kind professionals hebben pauze van 12.30 tot 13.00 uur. Deze pauze vindt plaats buiten de reguliere groepstijden en wanneer er geen kinderen meer op de groep aanwezig zijn.

In onderstaand schema wordt de verdeling van de groepen weergegeven.

Stamgroep	Leeftijd	Maximale aantal kinderen	Aantal (jonge) kind professional	Aantal stagiaires (bbl/bol)
Zeepaardjes	2 - 4 jaar	16	2	0
Schildpadjes	2 - 4 jaar	16	2	0
Dolfijntjes	2 - 4 jaar	16	2	0

2.2.1 Stamgroepen

We werken zoveel mogelijk met vaste gezichten in de stamgroepen. Een kind wordt aan ten hoogste drie vaste (jonge) kind professionals gekoppeld, waarvan er per dag ten minste één aanwezig is in de stamgroep. We zorgen ervoor dat het voor ouders duidelijk is in welke groep hun kind zit en welke (jonge) kind professionals hier werken. De vaste gezichten per groep en het basisrooster per groep worden aan ouders tijdens de intake gecommuniceerd.

Soms heeft een ouder een extra dagdeel nodig. Als dit incidenteel is, dan wordt er in eerste instantie gekeken of dit mogelijk is op de eigen stamgroep. Mocht dit niet kunnen, dan wordt er gekeken naar mogelijkheden om het kind het extra dagdeel in een tweede stamgroep op te vangen. Ouders worden vooraf geïnformeerd over de periode dat het kind (tijdelijk) deel uit maakt van twee stamgroepen en geven van te voren schriftelijk akkoord op locatie.

Is er een structureel extra dagdeel nodig terwijl er op dat moment geen plek is in de vaste stamgroep, dan is het mogelijk dat het kind dat extra dagdeel in een tweede stamgroep geplaatst wordt. Zodra de mogelijkheid zich voordoet wordt het kind alle dagen in één stamgroep geplaatst. Ouders worden vooraf geïnformeerd over de periode dat het kind (tijdelijk) deel uit maakt van twee stamgroepen en geven van te voren schriftelijk akkoord op locatie.

2.2.2 Activiteiten buiten de stamgroep

Soms vinden er activiteiten plaats buiten de stamgroep met één of enkele kinderen, denk hierbij aan een activiteit in de kleuterbouw, speelzaal, gang of buitenruimte. De

activiteiten die we buiten de stamgroep organiseren worden zorgvuldig en doordacht gepland. De stamgroep vormt daarbij altijd de veilige basis van waaruit kinderen op ontdekking gaan. De beroepskracht-kindratio (BKR) wordt te allen tijde gewaarborgd, zowel op de stamgroep als tijdens de activiteit. Bij een activiteit als deze is er altijd één van de vaste gezichten (jonge) kind professional) aanwezig. Kinderen hebben bovendien altijd de mogelijkheid om terug te keren naar hun eigen stamgroep als zij dat willen of nodig hebben.

Gedurende het schooljaar vinden er activiteiten plaats waar alle peutergroepen aan deelnemen. Voorbeelden van zulke activiteiten zijn de intocht van sinterklaas, de kerstviering en bijvoorbeeld een thema afsluiting met de groepen 1-2.

2.3 Wenbeleid

Wanneer er een kind op de groep start, kost het zowel kinderen als ouders tijd om te wennen aan deze nieuwe omgeving. De ruimte, de (jonge) kind professionals, de andere kinderen, gewoonten en afspraken zijn nieuw. De belangrijkste taak van onze (jonge) kind professionals is het creëren van een prettige en veilige sfeer, en dit doen we samen met de kinderen.

Tijdens het kennismakingsgesprek stemmen we af hoe we het wennen het beste kunnen aanpakken. Via regelmatig contact, zoals de dagelijkse overdracht of een gesprek met de mentor, kunnen ouders de eerste wenperiode goed volgen. Wennen is niet iets wat alleen in de eerste wendagen gebeurt, het is een proces dat tijd vraagt en zich over een langere periode uitstrekt.

De peuters wennen voorafgaand aan de startdatum vier keer minimaal 1 uur per dag (wencontract), mocht het wennen goed gaan dan kan in overleg met ouders worden afgesproken het wemoment te verlengen of de ingangsdatum van de peutergroep te vervroegen.

Wanneer peuters bijna 4 jaar worden dan mogen ze, wanneer ze naar de Mr van Eijckschool gaan, 3 dagen wennen in de nieuwe kleutergroep. De intern begeleider of leerkracht van de kleutergroep maakt met de ouders afspraken over welke momenten dat zijn. Peuters die na de zomervakantie doorstromen worden uitgenodigd voor het wemoment, waarbij alle kinderen van school in de klas gaan kijken bij de leerkracht en groep waarin zij na de zomervakantie zullen starten.

2.4 VE-programma

Binnen de locatie hebben alle kinderen vanaf 2,5 jaar recht op 480 uur VE-aanbod. Kinderen met een indicatie extra spelen en leren krijgen op deze 480 uur een uitbreiding naar 960 uur VE-aanbod.

De kinderen zonder indicatie extra spelen en leren krijgen, vanaf 2,5 jaar, minimaal 2 dagdelen per week (4 uur per dagdeel) aangeboden. Dit komt overeen met een totaal van 660 uur aanbod (2 x 4 x 60 weken= 480 uur). Kinderen zonder een indicatie extra spelen en leren krijgen tot de leeftijd van 4 jaar minimaal 480 uur voorschoolse educatie

aangeboden. Dit aanbod kan, in overleg met ouders, worden uitgebreid tot maximaal 960 uur. Ouders worden actief geïnformeerd over deze mogelijkheid.

Kinderen met indicatie extra spelen en leren krijgen, vanaf 2,5 jaar, minimaal 3 dagdelen per week (5,5 uur per dagdeel) aangeboden. Dit komt overeen met een totaal van 990 uur aanbod (3 x 4 x 60 weken = 990 uur).

De (jonge) kind professionals van Nemo nemen jaarlijks deel aan een aantal studiedagen. Wanneer een studiedag plaatsvindt op een dag waarop een kind normaal gesproken aanwezig is in de peutergroep, kunnen ouders in overleg met de (jonge) kind professional bespreken welke mogelijkheden er zijn om deze dag in te halen. De jaarkalender met daarin de studiedagen en andere relevante data wordt jaarlijks vooraf met ouders gedeeld, zodat er tijdig duidelijkheid is over het aanbod en de planning.

Binnen de peutergroepen werken wij thematisch in periodes van vakantie tot vakantie. De thema's zijn gelinkt aan de thema's die ook bij de Mr Van Eijckschool gehanteerd worden. Op de peutergroepen gebruiken we de methode Uk & Puk als bronnenboek. In de denktank, een overleg met alle (jonge) kind professionals, de intern begeleider en een ervaren leerkracht van de kleuters wordt bepaald welke ontwikkelingsdoelen vanuit het kindvolgsysteem KIJK! in die periode aangeboden zullen worden. Hierbij wordt gekeken naar doelen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, de taalontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling en de motorische ontwikkeling. Er zijn hierbij doelen vastgesteld voor een basisaanbod, maar worden ook doelen gesteld voor kinderen die al wat meer aankunnen, of die juist nog niet zo ver in hun ontwikkeling zijn. De (jonge) kind professional maakt in samenspraak met de intern begeleider op basis van observaties keuzes in wat een passend aanbod is. Doordat een thema bij ons ongeveer 8 weken duurt is er ruimte om meer de diepte in te gaan met het thema en kunnen nieuwe woorden vaak herhaald worden. Omdat het aanbod van de verschillende ontwikkelingsgebieden allemaal aansluit bij het thema zijn de kinderen in staat om de verbanden beter te zien en begrijpen.

Het spelend leren is een belangrijk uitgangspunt op Nemo. De ontwikkelingsdoelen vanuit het kindvolgsysteem KIJK! worden tijdens (kleine) kringactiviteiten aangeboden, maar worden ook zoveel mogelijk binnen het spel in de hoeken (herhaald) aangeboden. De (jonge) kind professionals observeren of de kinderen de doelen behalen en passen hun handelen aan om aan te sluiten bij de zone van naaste ontwikkeling. De activiteiten van Uk & Puk worden gebruikt als deze passend zijn bij de doelen en daarnaast ook bij het thema passende woordenschatlessen vanuit de methode LOGO3000. Het aanbod wordt verder uitgebreid met bij de leeftijd en ontwikkeling en het thema passende prentenboeken die worden aangeboden d.m.v. close reading, waarvoor het onderbouwteam een training heeft gevolgd. Hiermee ligt de nadruk op het vergroten van de woordenschat en het goed kunnen begrijpen van de tekst.

De doelen en het aanbod in een thema worden vastgelegd in een themaplanning per week (zie klassenmap) en worden aan het eind van het thema geëvalueerd. Hierbij bekijken we of alle doelen zijn aangeboden, of er doelen worden meegenomen naar het volgende thema, of kinderen in het juiste arrangement zitten en of de (jonge) kind

professionals hierin aanpassingen doet en de reden hiervoor.

2.5 Speelleeromgeving

De ruimtes en de inrichting zijn van invloed op de manier waarop kinderen zich gedragen en ontwikkelen. We zorgen er voor dat spelmateriaal aansluit bij de verschillende ontwikkelingsgebieden. Verschillende ervaringen opdoen en werken met gevarieerde materialen draagt bij aan het verder ontwikkelen van de talenten van onze kinderen.

Wij hebben de ruimte zo ingericht dat het er uitnodigend en gezellig uit ziet. De ruimte is verdeeld in hoeken zoals: huishoek, bouwhoek, leeshoek, knutselhoek, themahoek, ontdekhoek en de verfbord. De hoeken zijn sfeervol en overzichtelijk. Dit versterkt het veiligheidsgevoel. De materialen staan op een vaste plek en zijn allemaal gelabeld, ook dit geeft het kind een veilig gevoel en een gevoel van autonomie en zelfstandigheid. De peuters spelen op het kleuterplein achter de school.

Binnen de hoeken komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod. In de huishoek kunnen de peuters de volwassenwereld imiteren en bepaalde gevoelens uiten. Spelenderwijs maken ze vaardigheden eigen zoals poppen aan- en uitkleden, koffiezetten, koken etc.

In de bouwhoek staat een kast met constructiemateriaal, een werkbank en grote blokken. Spelend met het constructiemateriaal oefent de peuter zijn fijne en grove motoriek, zijn fantasie en wordt zijn verstandelijke ontwikkeling gestimuleerd.

De leeshoek in de kring is een heerlijke plek waarin kinderen zich terug kunnen trekken en is ook prettig als voorleeshoekje. De boekenkast is open en op peuterhoogte dus de peuters kunnen zelfstandig boeken kunnen uitkiezen.

De knutsel- en ontdekhoek geven de peuters de mogelijkheid om zelf iets te kiezen waar ze op dat moment behoefte aan heeft. Door de open en gelabelde kasten is het voor de peuters duidelijk en overzichtelijk. De kasten bevatten ontwikkelingsmateriaal, waarmee de peuter spelenderwijs verschillende ontwikkelingsgebieden oefent. De peuters kunnen, op een verhoging, met hun werk rustig aan de slag aan een tafel waarbij ze door de hoogte goed begeleid kunnen worden door de (jonge) kind professionals. De verfbord heeft verschillende maten kwasten en ander materiaal om mee te verven.

Onze themahoek is ingericht op het thema wat gaande is en wisselt dus regelmatig. Bij aanvang van elk nieuw thema wordt ook gekeken naar de inrichting van de groep en er worden aanpassingen gedaan om kinderen de gelegenheid te geven om hetgeen wat tijdens het thema wordt aangeboden al spelend te verwerken en uit te breiden.

De buitenruimte is veilig en sfeervol ingericht. Dit is van belang om de peuters tot spelen te laten komen. Buitenspelen stimuleert de grove en fijne motoriek. Denk aan: spelen in de zandbak, fietsen, steppen, glijden van de glijbaan, etc. De peuters spelen in de binnentuin van de Mr van Eijckschool.

2.6 De ontwikkelingsgebieden

De activiteiten zijn gekoppeld aan het VE-thema. Verschillende ontwikkelingsgebieden komen in de activiteiten terug.

Zelfredzaamheid

Wij stimuleren zo veel mogelijk de zelfredzaamheid bij de peuters. De inrichting van de peutergroep is zo ingericht (en gelabeld) dat de peuters zelfstandig kunnen kiezen waarmee ze willen spelen en dat ze het zelf weer kunnen opruimen. Zelfredzaamheid wordt de gehele dag gestimuleerd. Denk aan: handen wassen, jas aantrekken, afval weggooien, etc. Bij een conflict wordt er niet meteen ingegrepen (natuurlijk afhankelijk van de situatie), maar kijken we of de peuters zelf een oplossing kunnen vinden of dat ze er samen uit kunnen komen. Indien de peuters niet zelfstandig tot een oplossing kunnen komen, bieden wij ze hierbij ondersteuning vanuit het stappenplan van de Vreedzame school.

Motorische ontwikkeling

Voor het stimuleren van de lichamelijke ontwikkeling hebben we verschillende materialen beschikbaar vanuit het gymlokaal en in de binnentuin. Om de grove motoriek te stimuleren zijn er bijvoorbeeld: loopklossen, ballen (groot en klein), hoepels, een klimrek met een glijbaan, fietsen etc. Allemaal bezigheden waar de peuter plezier in heeft. Hij/zij ontdekt zijn/haar eigen lichaam en grenzen. Evenwicht, behendigheid en lichaamsbeheersing vergroten het zelfvertrouwen. Niet alleen tijdens het vrije spel maar ook bij de groepsmomenten krijgen de peuters de gelegenheid zich te bewegen door middel van bijvoorbeeld bewegingsliederen. Voor het oefenen van de fijne motoriek zijn er bijvoorbeeld scharen, potloden, kwasten, kralen, puzzels, etc.. De peuter oefent hiermee kleine bewegingen van de handen en vingers (hand-oog coördinatie). Dit is ook weer van positieve invloed op de cognitieve ontwikkeling. Daarnaast worden de peuters twee keer per jaar meegenomen in de MRT screening van de kleuters op de Mr Van Eijckschool. Hierbij observeert een Externe Fysiotherapeut vanuit PPO het spel van de kinderen om in te schatten of er peuters zijn die in aanmerking komen voor extra motorische oefening door middel van speltherapie.

Cognitieve ontwikkeling

Voor de stimulering van de cognitieve ontwikkeling bieden wij diverse speelleermaterialen aan. Denk hierbij aan zintuiglijke materialen zoals de kleurentoren, waarmee peuters spelenderwijs begrippen leren als in/uit, groot/klein en meer/minder. Constructiemateriaal, zoals Nopper, Duplo en blokken, draagt ook bij aan het ontwikkelen van het ruimtelijk inzicht. Daarnaast worden cognitieve vaardigheden gestimuleerd door spelletjes en liedjes waarin onder andere voorzetsels, kleuren en getallen aan bod komen. Zo creëren we een rijke speelleeromgeving waarin de cognitieve ontwikkeling van peuters op een natuurlijke en actieve manier gestimuleerd wordt.

De speelwerkmomenten en activiteiten in de kring zijn belangrijke momenten voor het stimuleren van deze ontwikkeling. De ontwikkelingslijnen van het kindvolgsysteem KIIJK! gebruiken wij hierbij om te zorgen voor een dekkend en beredeneerd leerstofaanbod.

Taalontwikkeling

Wij stimuleren de taalontwikkeling door actief naar de peuters te luisteren. We sluiten aan bij de ontwikkeling van de peuter door duidelijk en met korte zinnen met de peuters te praten, passend bij de taalvaardigheid van het kind. Daarbij maken we ook veel gebruik van materialen en gebaren om de taal visueel te ondersteunen. Verder zijn wij binnen ons dagprogramma met behulp van de KIIJK-ontwikkelingslijnen Taal, Uk & Puk en LOGO 3000 bezig om de taalontwikkeling extra te stimuleren. Dit doen we bijvoorbeeld tijdens het vooruit- en terugkijken, boeken lezen, liedjes zingen, kleine kringactiviteiten, maar vooral ook tijdens het spelen in de hoeken. Doordat we thematisch werken wordt veel van de taal uit de kring herhaald aangeboden tijdens het spel. Daarnaast hebben de (jonge) kind professionals met de leerkrachten van groep 1 t/m 4 een training Begrijpend Luisteren gevolgd en zijn er afspraken gemaakt over het aanbieden van prentenboeken via de theorie van close reading. Veel kinderen spreken thuis een andere taal dan het Nederlands. Wanneer ze starten op de peutergroep, begrijpen ze vaak nog weinig van wat er gezegd wordt. De communicatie onderling verloopt veelal via gebaren en aanwijzen. Om de taalontwikkeling te stimuleren, zetten we gericht de volgende interventies in:

- we werken dagelijks aan begrijpend luisteren door het (voor)lezen van prentenboeken. Elk boek wordt drie weken gelezen en herhaald. Elke week staat een ander vraagwoord centraal (wat/waar/waarom). Deze werkwijze biedt kinderen de tijd om nieuwe woorden te leren, ze zich eigen te maken en het verhaal beter te begrijpen.
- Er hangen thematische woordkaarten op kindhoogte, zodat kinderen nieuwe woorden visueel kunnen oppikken.
- Taal wordt aangeboden in kleine groepjes van 3 tot 4 kinderen, en waar nodig individueel.

Daarnaast hebben wij nauw contact met de logopedisten van Logopediepraktijk Mondiaal. Zij zijn een aantal dagen met hun praktijk in onze school en ondersteunen de (jonge) kind professionals bij vraagstukken waar ze tegenaan lopen in hun werk op het gebied van de taalontwikkeling en alles wat daarmee samenvalt. De logopedisten komen jaarlijks twee keer observeren in de groep en bespreken de kinderen. Zij geven tips en adviezen aan de (jonge) kind professionals en/of de intern begeleider. Met de logopedisten is de afspraak om de woordenlijsten af te stemmen op de thema's in de groep.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Veel peuters binnen ons kindcentrum hebben behoefte aan duidelijke structuur en voorspelbaarheid. Om een positief pedagogisch klimaat in de groep te versterken en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen te ondersteunen, zetten we gericht in op de volgende maatregelen:

- regelmatige consultaties en nagesprekken vanuit de intern begeleider;
- begeleiding door de pedagogisch coach, onder andere met inzet van video-interactie;
- wekelijkse inzet van een muziek- en dansdocent ter bevordering van expressie, zelfvertrouwen en groepsgevoel;
- samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) ;

- doorverwijzing naar het programma Opstapje door de (jonge) kind professionals (waar nodig)
- structureel overleg tussen de (jonge) kind professionals, de intern begeleider en het CJG om de aanpak af te stemmen en de voortgang te bewaken.

Rekenontwikkeling

Voor de rekenontwikkeling maken we gebruik van het totaalprogramma Uk & Puk. De rekenactiviteiten zijn thematisch gekoppeld aan de doelen van het kindvolgsysteem KIIJK!, worden afgestemd op de behoeften van onze doelgroep en aangeboden in zowel de speelhoeken als tijdens kringmomenten. Binnen de rekenontwikkeling houden we ook rekening met mogelijke taalbarrières. Begrippen zoals meer/minder, hoog/laag, groot/klein en boven/onder kunnen voor jonge kinderen lastig te begrijpen en te benoemen zijn. We ondersteunen dit leerproces op verschillende manieren:

- door begrippen te visualiseren met ondersteunende gebaren;
- door het gebruik van dagritmekaarten ter bevordering van het beginnend tijdsbesef;
- door het spelenderwijs aanleren van cijfers via rijmpjes en versjes, waarmee ook de woordenschat wordt uitgebreid.

Muzikale ontwikkeling

Onze locatie neemt deel aan Muziek in de Voorschool, een kunst- en cultuureducatieprogramma van SKVR. Wekelijks komt een kunstvakdocent op de groep en verzorgt muziek- en beweegactiviteiten die aansluiten bij het lopende VE-thema. Deze activiteiten stimuleren op speelse wijze de sociaal-emotionele ontwikkeling, sensomotorische ontwikkeling en de taal- en rekenvaardigheden.

De kunstvakdocent is daarnaast actief aanwezig tijdens spel- en routinemomenten, waarbij muziek en beweging worden geïntegreerd in de dagelijkse praktijk. Dit verrijkt de speelleeromgeving en maakt muziek een vanzelfsprekend onderdeel van het spel.

Er is intensieve samenwerking met de (jonge) kind professionals, waardoor pedagogische kennis en expertise op het gebied van kunst en cultuur samenkomen. De betrokken vakdocenten beschikken over een VE-certificaat of volgen hiervoor een opleiding.

2.7 Kindvolgsysteem

We houden het welbevinden van ieder kind in de gaten. Hierbij kijken we of een kind zich prettig en op zijn gemak voelt. Binnen de dagopvang neemt de mentor het initiatief om op de volgende momenten te observeren en te registreren:

- Leeftijd van 2 jaar en 3 maanden (2.3) of 2 jaar en 9 maanden (2.9), afhankelijk van het instroommoment;
- Leeftijd van 3 jaar en 3 maanden (3.3);
- Leeftijd van 3 jaar en 10 maanden (3.10).

Na de observaties en registraties volgt een oudergesprek waarin de ontwikkelingen van het kind met ouders/verzorgers besproken wordt. In deze voortgangsgesprekken is ruimte voor de sociale-, emotionele- en cognitieve ontwikkeling van het kind. Hoe er

gewerkt wordt met het kindvolgsysteem, waarbij observatie, registratie en gespreksvoering belangrijk zijn, staat beschreven in het pedagogisch beleidsplan.

De ontwikkeling van de peuters wordt systematisch gevolgd en geregistreerd door middel van het kindvolgsysteem KIIK! Digitaal, ook de school werkt met het kindvolgsysteem KIIK!. Daardoor wordt de ontwikkeling van de kinderen geregistreerd en gevolgd van begin peuters tot eind groep 2.

Daarnaast worden overige belangrijke ontwikkelingen vastgelegd in Parnassys. Zo staat alle belangrijke informatie opgeslagen en kunnen betrokken partijen de informatie inzien.

Binnen het kindvolgsysteem KIIK! wordt het ontwikkelingsniveau van elk kind (op taalontwikkeling, de spel- en leerontwikkeling, de sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek) gevolgd. Daarnaast wordt er ook gekeken naar verschillende basiskenmerken: zelfvertrouwen, nieuwsgierig en ondernemend zijn en vrij zijn van emotionele belemmeringen. Gedurende de dag observeren de (jonge) kind professionals gedrag van de peuters, waardoor zij inzicht krijgen in hoe de kinderen functioneren. Op basis hiervan stemmen zij hun pedagogisch handelen en het aanbod af op de behoeften van het kind.

Belangrijke ontwikkelingsmijlpalen worden vastgelegd in de KIIK!-map. De (jonge) kind professionals vullen de registratie in op de vastgestelde momenten. Na de observaties ontvangen ouders een rapport over de ontwikkeling van hun kind, dat ook met hen wordt besproken. Van dit gesprek wordt een verslag in Parnassys opgenomen.

De observaties en gespreksverslagen worden bewaard in het leerlingdossier. Bij zorgen over de ontwikkeling van een peuter bespreken we dit eerst met de intern begeleider en daarna met de ouders, om samen vervolgstappen te bepalen.

Drie keer per schooljaar vindt een groeps- en leerlingbespreking plaats tussen de intern begeleider en de (jonge) kind professionals, waarin zowel individuele kinderen als de groep als geheel worden besproken.

2.8 Samenwerking met ouders

We vinden het belangrijk om vanaf de start ouders te betrekken bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen, om zo partners in de opvoeding te zijn. Daarom proberen we ouders op zoveel mogelijk manieren te betrekken bij de opvang.

Wij vinden het contact tussen ouder/verzorgers erg belangrijk, tenslotte geeft iedere ouder/verzorger ons tijdelijk de verantwoording over hun kostbaarste bezit.

Ouders/verzorgers kunnen ons altijd aanspreken tijdens het brengen en ophalen, soms is de tijd te kort om belangrijke zaken te bespreken. De ouders/verzorgers kunnen dan ook altijd een afspraak met ons maken.

Als een peuter drie maanden op de groep zit, vindt er een gesprek plaats aan de hand van de observatie die is gedaan door de (jonge) kind professionals.

Voordat het kind overgaat naar de basisschool zullen ouders/verzorgers samen met de (jonge) kind professionals en indien nodig intern begeleider een overdracht gesprek voeren. Tijdens dit gesprek wordt ook de observatie besproken die in de groep is afgenomen.

Er worden daarnaast jaarlijks verschillende activiteiten en ouderbijeenkomsten georganiseerd. Dit kan variëren van een bijeenkomst over taalstimulering tot algemene informatie. Hierover worden ouders, via een informatiebrief, de Parro-app, de mail en het mededelingenbord op de hoogte gebracht.

Een aantal malen per jaar wordt er door de medewerker ouderbetrokkenheid en de voorschools maatschappelijk werker de themaochtenden georganiseerd. Ouders kunnen hiervoor zelf ook onderwerpen aandragen.

In ons schoolgebouw is een ouderkamer, waarvan iedere ouder mag gebruik maken. Het biedt ouders de mogelijkheid om met elkaar koffie te drinken, te praten etc. In de ouderkamer is regelmatig ook een medewerker ouderbetrokkenheid aanwezig bij wie ouders terecht kunnen met hun vragen.

Ook hebben we in samenwerking met de basisschool een activiteitencommissie, waar iedere ouder aan deel mag nemen. Zij helpen bij de organisatie van de grote activiteiten en vieringen tijdens een schooljaar met aansturing van de leerkrachten uit het team.

Ouders krijgen de mogelijkheid om zich op te geven voor het helpen bij bepaalde activiteiten zoals: helpen met kerstmis, helpen met schoolreisje, helpen met schoonmaken.

Via de themabrief en berichten in de Parro willen wij de ouders informeren over wat we in de groepen aan het doen zijn en hoe ouders daar ook thuis bij kunnen aansluiten. Tijdens de ouderbijeenkomsten en rapportgesprekken geven we ouders adviezen en tips hoe ze thuis ook kunnen oefenen en wat hierbij van belang is.

Binnen ons kindcentrum werken we nauw samen met verschillende externe professionals, zoals logopedisten, fysiotherapeuten, CJG, MRT, SMW en het Wijkteam. Deze samenwerking is gericht op het ondersteunen van de ontwikkeling van elk kind, en gebeurt altijd in overleg met ouders.

Wanneer we signaleren dat een kind mogelijk baat heeft bij extra ondersteuning, bespreken we dit eerst met ouders in een persoonlijk gesprek. We delen dan onze observaties en lichten toe waarom we denken dat een doorverwijzing of consult met een externe professional wenselijk is. We informeren ouders ook over welke stappen we samen kunnen nemen en hoe het traject eruit kan zien.

Indien ouders al betrokken zijn bij externe zorg, vragen we, met hun toestemming, om relevante informatie te mogen delen met deze professionals. Zo zorgen we voor een goede afstemming en kan de begeleiding op elkaar worden afgestemd. Uiteraard wordt alle informatie vertrouwelijk behandeld.

Daarnaast nodigen we externe partners, indien passend, uit om (in overleg met ouders) hun bevindingen met ons te delen. Zo kunnen we de begeleiding in de groep hierop aanpassen en het kind optimaal ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling.

Wij vinden het belangrijk dat ouders betrokken blijven en zich gehoord voelen. Daarom blijven we gedurende het hele traject in gesprek met ouders en zorgen we voor een open en transparante communicatie.